

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 31 maja 2021 r.

BADK.DPK.133.84.2021 MKo

P10-33/21	Data wpływu petycji 19, 24 i 26 marca 2021 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 31 maja 2021 r.

ZMIANY PORZĄDKUJĄCE PRZEPISY USTAW:

- O SAMORZĄDZIE GMINNYM,
- PRZEPISY WPROWADZAJĄCE USTAWĘ O SAMORZĄDZIE
TERYTORIALNYM I USTAWĘ O PRACOWNIKACH
SAMORZĄDOWYCH,
- KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY,
- PRZEPISY WPROWADZAJĄCE KODEKS WYKROCZEŃ.

WNOSZĄCY PETYCJE: trzy petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustaw:

- z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w celu zwiększenia jawności działalności organów jednostek pomocniczych gminy, poprzez dodanie w art. 11b ust. 2a;

- z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych poprzez:

a) dodanie do art. 18a ust. 4 nowego pkt 1a, w celu wprowadzenia dodatkowego wymogu niekaralności dla bycia członkiem Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,

b) zastąpienie w art. 20 ust. 2 wyrazów „biura notarialnego” wyrazami „sądu właściwego do prowadzenia ksiąg wieczystych”;

- z dnia z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy poprzez uchylenie art. 137 § 1 (przedawnienie alimentów);

- z dnia 20 maja 1971 r. Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń w celu uchylenia art. XV i XVI ze względu na ich bezprzedmiotowość wynikającą z wejścia w życie Kodeksu karnego skarbowego i Kodeksu karnego wykonawczego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje wprowadzenie szeregu zmian w 4 ustawach. W pierwszej kolejności podnosi, że należy zwiększyć jawność działania organów jednostek pomocniczych gminy. Ponadto, wnioskodawca uważa, że ograniczenie jawności działania organów jednostek pomocniczych gminy powinno wynikać wyłącznie z ustawy.

W związku z powyższym w ustawie o samorządzie gminnym proponuje w art. 11b dodanie nowego ust. 2a w następującym brzmieniu: „Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do organów jednostek pomocniczych gminy”.

Zdaniem autora petycji zmiana wywoła pozytywne skutki społeczne oraz będzie służyć realizacji art. 61 Konstytucji RP.

Kolejną zmianą zaproponowaną przez wnoszącego petycje jest postulat dodania do art. 18a ust. 4 Przepisów wprowadzających ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych nowego pkt 1a o następującym brzmieniu „art. 18a ust. 4. W skład Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej może zostać powołana osoba, która – pkt 1a – nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe”.

Następną zmianą w Przepisach wprowadzających ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych jest postulat zastąpienia w art. 20 ust. 2 ustawy wyrazów „biura notarialnego” wyrazami „sądu właściwego do prowadzenia księgi wieczystej”. Wnioskodawca uważa, że ustawa w tym miejscu posługuje się nieaktualny pojęciem państwowych biur notarialnych.

W uzasadnieniu petycji jej autor proponuje również uchylenie art. 137 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz art. XV i XVI Przepisów wprowadzających Kodeks wykroczeń. Wnioskodawca uważa, że alimenty przedawniają się jako świadczenia okresowe na podstawie art. 118 k.c. i dodatkowa regulacja w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie jest potrzebna.

Odnosząc się do zmian dotyczącej usunięcia wskazanych artykułów wprowadzających Przepisy Kodeksu wykroczeń art. XV i XVI są zbędne ze względu na wejście w życie Kodeksu karnego skarbowego i Kodeksu karnego wykonawczego.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) w art. 5 ust. 1 stanowi, że gmina w drodze uchwały rady gminy może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto. Zasady tworzenia jednostek pomocniczych określa statut gminy.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym lub za pośrednictwem organów gminy, którymi są:

- 1) rada gminy;
- 2) wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Zgodnie z art. 11b ust. 1 działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Jawność o której mowa w art. 11b ust. 1 obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy.

Ustawa z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191) w art. 18 ust. 1 stanowi, że wojewoda wydaje decyzje w sprawie stwierdzenia nabycia mienia z mocy prawa na podstawie spisów inwentaryzacyjnych nieruchomości,

sporządzonych przez gminy. Ustawa w art. 18 ust. 2 określiła utworzenie Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej, jako organu odwoławczego od decyzji wojewody. W skład Komisji wchodzi 6 członków, w tym przewodniczący, a ich członków powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Zgodnie z art. 18a ust. 4 w skład komisji może zostać powołana osoba, która:

- 1) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Polsce i uzyskała tytuł magistra lub równorzędny,
- 2) posiada wiedzę z zakresu administracji,
- 3) posiada co najmniej 5-letni okres zatrudnienia w jednostkach sektora finansów publicznych,
- 4) daje rękojmię prawidłowej realizacji zadań Komisji.

Prawomocna decyzja w sprawie stwierdzenia nabycia mienia komunalnego z mocy prawa lub przekazania stanowi podstawę do wpisu w księdze wieczystej. Decyzję przysyła się w terminie 30 dni od jej uprawomocnienia do właściwego biura notarialnego (art. 20 ust. 1 i 2).

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) w art. 133 § 1 wskazuje, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Natomiast art. 137 § 1 stanowi, że roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem lat trzech.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 115 ze zm.) w art. XV stanowi, że przepisy Kodeksu wykroczeń nie mają zastosowania do wykroczeń skarbowych, natomiast art. XVI określa, że zakłady, w których ma być wykonywana kara aresztu, określi w drodze rozporządzenia Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.) w art. 117 § 1 stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż

dwa lata (art. 118 k.c.).

Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:

1) co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom - przez czas trwania władzy rodzicielskiej;

2) co do roszczeń, które przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę - przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli;

3) co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu - przez czas trwania małżeństwa;

4) co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju - przez czas trwania przeszkody (art. 121 k.c.)

Zgodnie z art. 125 § 1 roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

INFORMACJE DODATKOWE:

Do Sejmu w dniach 19, 24 i 26 marca 2021 r. wpłynęły petycje Pana Sebastiana Adamowicza o tożsamej treści i wnioskach jak petycje prezentowane (BKSP-144-IX-385/21, BKSP-144-IX-391/21, BKSP-144-IX-393/21). Petycje 19 kwietnia 2021 r. zostały skierowane do Komisji ds. Petycji celem rozpatrzenia.

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz